

"A Sabadell, fem pinya per la cultura"

La Fundació de la Caixa de Sabadell es crea l'any 1991 per continuar i ampliar una tasca que ja feia l'Obra Social. Quins objectius us marquen?

—Si ens remetem als estatuts de la Fundació, la missió principal és el "foment i desenvolupament de la cultura i de l'assistència social, com també la promoció, divulgació i patrocini d'activitats artístiques, científiques, tècniques i/o benèfiques". A partir del que diuen els estatuts, la Fundació es basa en un seguit de principis. De primer, fomentar la cultura catalana —l'àmbit són els Països Catalans— en un sentit ampli del terme: lletres, música, arts, activitats acadèmiques, ajuts a entitats, suport a l'edició de llibres, conservació de la natura.

—Però la Fundació té personalitat pròpia. Segueix unes línies força definides...

—Des del 1991, una de les àrees que identifiquen més la nostra activitat és la que duem a terme en el camp plàstic. Tenim una línia que té per objectiu de potenciar l'obra d'artistes locals com Vila-Cinca, Camil Fàbregas, Vila-Arrufat, etc. Ara mateix treballem en un pro-

Fermí Pons dirigeix la Fundació Caixa de Sabadell des que va començar a funcionar al 1991. La parcel·la cultural que integra i'àmbit local i internacional és la base de la seva activitat.

jecte d'exposició sobre l'obra de Ramon Folch i en una de Ricard Marlet. Tot això sense oblidar els nous creadors, els artistes joves. Una altra línia consisteix a acostar els grans artistes d'aquest segle a la societat catalana. Vam començar amb una exposició de Marc Chagall i després van venir Matisse, Miró, Picasso, Braque. Ara mateix treballem en una mostra sobre Max Ernst. Una altra línia, complementària, seria la dels artistes menys coneguts, però que segons el nostre criteri, i per la seva qualitat, val la pena de difondre. L'últim cas d'aquest grup seria el d'Erwin Broner, pintor, arquitecte i teòric de l'art que ara mateix ocupa el Saló de la Caixa. Aquest cas és especialment important perquè per dur-la a terme ens hem posat d'acord institucions del Principat i de les Illes: dues caixes —la de Sabadell i Sa Nostra—, l'Ajuntament de Sabadell i el Col·legi d'Arquitectes de Balears. És bo i ha de ser normal que col·laborem amb institucions que tinguin seu a diferents llocs dels Països Catalans.

—Com s'integra la Fundació a Sabadell, al Vallès i a Catalunya?

—A Sabadell tenim la sort que, sobretot en el terreny cultural, institucions i entitats hem treballat plegades i fent pinya des de sempre. Dur una exposició determinada a una ciutat mitjana com Sabadell, té un cost tan elevat que, si no ajuntéssim esforços, no podríem fer-ho. Ara mateix s'acaba de presentar una col·laboració que es duu a terme entre el servei de Documentació d'Història Local de la UAB, l'Ajuntament de Sabadell, el Patronat de l'Arxiu Històric de la ciutat i la Fundació Caixa de Sabadell, de crear una base de dades que recollirà tota la bibliografia existent sobre la ciutat. El programa que s'utilitzarà és el micro CDS/ISIS de la Unesco. Es podrà accedir a la base de dades des de la Biblioteca de la Caixa d'Estalvis de Sabadell, des de l'Arxiu d'Història de Sabadell i des de qualsevol terminal que pugui connectar amb el servei de documentació de la UAB.

—*El primer estadi de la vostra actuació té lloc a Sabadell, que és on la Caixa té més implantació. Tenir el públic destinatari tan a prop deu permetre una resposta força fiable.*

—Totes les exposicions que comentàvem tenen bona acollida. La de Picasso, per exemple, va tenir una mitjana de 150 visitants diaris. Tenint en compte els habitants que hi ha a la ciutat i a la comarca i que era una exposició molt específica, de gravats, ho considerem un èxit. La gent ens ve molt a les exposicions i, en general, a tots els actes que la Fundació organitza.

—*A banda l'acció local i comarcal, la Fundació és present a la resta del Principat?*

—Sí. La nostra presència al Principat pot quedar coberta, tal com ja he assenyalat, mitjançant les diferents entitats de caràcter cultural i social que són presents al consell consultiu de la Fundació: Acadèmia de Belles Arts, Acadèmia Catòlica, Agrupacions Narcís Giralt, Agrupació Astronòmica, Fundació Bosch i Cardellach, Associació per a la Defensa i Estudi de la Natura, Orfeó, Unió Excursionista, totes de Sabadell i amb un pes específic perquè es tracta

“En certa manera. La Caixa de Sabadell, que segur que va ser de les pioneres a regalar llibres per Sant Jordi (concretament el 1931), es va plantejar un dia per què, en lloc de regalar llibres que tothom ja podia trobar a les llibreries, no regalava un llibre inèdit. I se'ns va acudir de crear un premi de novel·la.”

de la població que l'any 1859 creà la Caixa de Sabadell; també hi són presents els Amics de la Universitat Autònoma de Barcelona, l'Assemblea Catalana de la Creu Roja Espanyola, Càritas Diocesana, Institut d'Estudis Catalans, Joventuts Musicals, Omnium Cultural, Universitat Autònoma de Barcelona, Institut d'Estudis Ilerdencs, Centre Catòlic d'Olot, Centre de Lectura de Reus, Patronat d'Estudis Osonencs de Vic i Agrupació Excursionista de Granollers.

A banda d'aquesta àmplia representativitat, la nostra col·laboració es concreta a través dels Premis Fundació Caixa de Sabadell, que provenen de l'obra social de la Caixa i que l'any passat van arribar a la vintena edició. A banda dels premis, la Fundació té una presència en tot l'àmbit dels Països Catalans a través de la convocatòria del Premi Sant Joan de literatura catalana. Per a aquest premi hem rebut originals que vénen de tot arreu. I això ens ha fet molta il·lusió.

—*La controvèrsia i l'escàndol d'alguns altres premis no se us ha encomanat?*

—Ara els premis són controvertits; fa deu anys també ho eren. Hem de pensar que els premis compleixen la seua funció: donen a conèixer, de vegades, l'autor desconegut o fan arribar, altres cops, l'escriptor ja consagrat a àmplies capes de la població. Si a Catalunya es convoquen, posem-hi, cent premis l'any, s'ha parlat de tres convocatòries. Hem de veure la tasca que han fet els premis en conjunt i la que, n'estic segur, faran.

Del premi Sant Joan de literatura catalana en aquests quinze anys han sortit dotze llibres. Uns de més reeixits, uns altres menys, però la cosa important és que s'ha creat un costum, una tradició. Cada any hi ha molta gent que ens ve a demanar el llibre del Premi Sant Joan. Perquè els colleccionen. Jo estic convençut, perquè sóc un home de molta fe, que a més de tenir-los a casa, se'ls han llegits.

—*El foment de la lectura és l'origen d'aquest premi?*

—En certa manera. La Caixa de Sabadell, que segur que va ser de les pioneres a regalar llibres per Sant Jordi (concretament el 1931), es va plantejar un dia per què, en lloc de regalar llibres que tothom ja podia trobar a les llibreries, no regalava un llibre inèdit. I se'ns va acudir de crear un premi de novel·la.

—*Deixant la literatura a banda, una altra àrea en la qual la Fundació pren part és la música.*

—La Fundació actua sobretot col·laborant en cicles i programacions ja existents. Hi ha, per exemple, els concerts de música de cambra que organitza l'Ajuntament de Sabadell en col·laboració amb el Departament de Cultura de la Generalitat i la Diputació de Barcelona. Per una altra banda, la Fundació col·labora també

amb l'Orquestra Simfònica del Vallès i també, des de fa molts anys la Caixa ha col·laborat en la potenciació d'autors joves, com ara Benet Casablanca, Llorenç Balsach, Guinjoan..., entre d'altres.

—*Les xerrades i conferències també omplen el programa anual, oi?*

—La Caixa va demanar a la Fundació l'organització d'unes jornades, a principi d'any, sobre les perspectives econòmiques de l'any que comença. Això fa quatre anys que funciona i veiem que el públic va augmentant.

Hi hem dut personatges de primera línia com Andreu Mas-Colell, Fuentes Quintana, Francès Granell, Antonio Argandoña, etc. Enguany hi hem volgut introduir també una perspectiva de complement de l'economia que és la social, i que donarà Ignacio Sotelo. Pel que fa a altra mena de xerrades, la darrera de què hem gaudit ha estat la d'Eva Serra amb motiu de l'homenatge a Ferran Soldevila, acte organitzat amb la fundació Bosch i Cardellach. I aviat esperem de tenir enllestit un acte de reconeixement a Joan Coromines.

—*El medi natural ha estat també una de les vostres preocupacions.*

—La principal acció és la conservació del bosc de Can Deu, cent hectàrees a tocar de Sabadell i a disposició de tots els ciutadans. L'any 1970, quan no existien itineraris de natura enlloc, Caixa de Sabadell va començar a Can Deu amb el catedràtic de la UAB Jaume Terrades. Ja aleshores van tenir molt d'èxit. Venien escoles d'arreu de Catalunya. A Can Deu, a banda de protegir el medi, vam voler recollir tot el que marcava la personalitat del Vallès abans de l'època més forta d'industrialització de la comarca. Per això s'hi va reconstruir la masia i s'hi van recollir eines del camp, estris domèstics i es va crear l'Exposició Permanent d'Eines Agrícoles, etc.

De col·laboracions amb accions en favor de la natura, n'hi ha hagudes moltes. Algunes amb l'Agrupació Excursionista de Sabadell. Ara mateix preparam un mapa dels voltants de Sabadell. Un altre grup amb el qual treballem és l'ADENC, que ha llençat una campanya per fer que la gent torni a anar a comprar el pa amb la bossa del pa i no gastis bosses de plàstic. Amb aquesta mateixa entitat, s'ha organitzat l'exposició: "El medi natural del Vallès", exposició basada en l'estudi premiat per nosaltres l'any 1992. Una altra acció que es durà a terme als volts de la Diada de Sant Jordi és l'edició, juntament amb la Fundació Terra del llibre de Jordi Miralles *Ecovisions. Per estimar la Terra*, recull d'opinions i reflexions destinades a sensibilitzar el públic sobre el medi ambient.

Xènia Bussé

Programa de primavera

EXPOSICIONS

Erwin Broner, arquitecte, pintor i teòric de l'art, és el centre de la mostra que durant tot aquest mes, i fins al 21 de maig, podrem veure al saló modernista de la Caixa de Sabadell. La Fundació presenta en aquesta mostra que ha produït la Caixa d'Estalvis de les Balears la personalitat d'aquest

artista alemany que, després de fugir del seu país durant el règim nazi, va trobar un oasi a l'illa d'Eivissa. De la presència de Broner a l'illa, en queda, sobretot, una construcció emblemàtica: casa seva, obra realitzada al 1960. La figura i l'obra de Broner abracen des de la figuració a l'abstracció pictòrica, l'avantguarda arquitectònica i la teorització sobre la funció de l'artista i de l'art en la societat.

LITERATURA

La diada de Sant Jordi és la data escollida per a la presentació del premi Sant Joan. Enguany *Pel bell nord glaçat*, el guanyador del Sant Joan 1994, d'Oriol Pi de Cabanyes, serà el títol més difós a la ciutat de Sabadell. Les catorze convocatòries del premi han guardonat obres d'Antoni Lluç-Ferrer, Miquel Bauçà, Olga Xirinacs i Maria de la Pau Janer i més. Pel que fa a xifres, el Sant Joan aplega una mitjana de trenta-nou originals per convocatòria. Dedicat al principi al gènere de la novel·la, el Sant Joan ha anat modificant les bases a fi d'acollir tot original en prosa narrativa. La dotació actual és de tres milions de pessetes.

Oriol Pi de Cabanyes
Pel bell nord glaçat

BEQUES I PREMIS

Fins al mes de juliol hi haurà obert el termini de presentació de les sol·licituds per al XXI Concurs de Premis Fundació Caixa de Sabadell. Aquests premis ofereixen diversos ajuts en tres modalitats diferents: beques per a cursar estudis a l'estranger, ajuts per a estudis monogràfics i ajuts per a propostes d'actuació cultural o social. També és obert el termini per a sol·licitar beques de Treball i d'Interessos, de les quals se n'han creades deu i cinc-centes respectivament.

X. B.

